

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerző munkájának bevezetésében röviden kitér a Magyarországon folyó korai zengőlegykutatás történetére. A zengőlegyekre vonatkozó valószínűleg legkorábbi hazai adatok az 1860-as évekből származnak, amikor Török József az általa Debrecen környékén gyűjtött 13 fajt adta közre (TÖRÖK 1870).

Az első, mennyiségi tekintetben is legjelentősebb zengőlegykutatás anyag, illetve publikálás Thalhammer Jánosnak köszönhető, aki a 19. század végének hazai dipterafaunisztikai ismereteit „*A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae)*” című monográfia kétszárnyúakat közreadó részében foglalja össze (THALHAMMER 1900). Ebben mintegy 200 faj található meg a mai Magyarország területéről.

A második helyre tehető Fászl István Sopron környéki gyűjtéseiből származó 113 faj (FÁSZL 1878). A 19. század végéről, valamint a 20. század első feléből említést érdemel még Kowarcz Ferdinánd 54 faj (KOWARCZ 1883), Pillich Ferenc 44 faj (PILLICH (1914), Szilády Zoltán 45 faj (SZILÁDY 1941).

A szerző a továbbiakban kissé bővebben kitér a zengőlegyek életmódjuk és a természetben betöltött szerepük ismertetésére. Foglalkozik a zengőlegyek gyűjtésének módszereivel, illetve fontosabb eszközeivel.

Teljes körű, minden ismert hazai fajra használható, magyar nyelvű zengőlegyhatórózó korábban nem készült. Csupán Mihályi Ferenc, a Magyar Természettudományi Múzeum Állattára Diptera gyűjteményének vezetője állított össze 76 zengőlegykutatási faj azonosítására részben alkalmas kulcsot Móczár László Állathatórózó (MÓCZÁR 1950, 1984) c. munkájának részeként (MIHÁLYI 1950, 1984).

A kedvelt rovarok közé tartozó zengőlegyek iránt viszonylag sokan érdeklődnek. Ezért is indokoltnak látszik közreadni egy az interneten is elérhető, rövid kulcsokat tartalmazó, sok eredeti színes fotóval szemléltetett hátorzózó. A kötet egyelőre a hazai fajok közel feléről tartalmaz aránylag jó minőségű színes fotót. A fényképek mellett vázlatos rajzos ábrák tartalmazzák a zengőlegyek meghatározásához fontos külső morfológiai bélyegeket, beleértve néhány nem (pl. *Paragus*, *Pipizella*, *Sphaerophoria*) hím egyedeinek faji azonosításához nélkülözhetetlen sematikus ivarszerv rajzokat.

Külön fejezetben található a nemek főleg TORP (1994) és STACKELBERG (1970) munkája átdolgozása nyomán összeállított, a hazai nemek meghatározására szolgáló kulcsok. Mind a nem, mind azokon belül a faj kulcsok a Magyarország Állatvilága kötetekből ismert hagyományos módon készültek.

A hátorzózó jelen formájában nem tekinti véglegesnek. Mivel elsősorban elektronikus kiadvány, mód nyílik a folyamatos bővítésre, illetve javításra. Ebben szerepet vállalhatnának, saját tapasztalataik alapján mindazok, akik zengőlegykutatást próbálnak azonosítani a kötet felhasználásával.

A zengőlegyek iránt valamilyen szinten érdeklődők körében igény van a magyar nevekre, ezért a lehetőség keretein belül, a fajok tekintélyes része kapott magyar nevet is. A névadásnál elsődleges szempont volt, hogy a magyar név lehetőleg utaljon mind a nem, mind a faj valamilyen jellemző sajátosságára. Ez természetesen nem járt mindig eredménnyel.